

"Täyden kympin työllisyysalue"

JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA

Kymppi - Etelä-Pohjanmaan itäinen työllisyysalue

Alajärven kaupunki
Alavuden kaupunki
Evijärven kunta
Kauhavan kaupunki
Kuortaneen kunta
Lappajärven kunta
Lapuan kaupunki
Soinin kunta
Vimpelin kunta
Ähtärin kaupunki

25.9.2023

Sisällysluettelo

1	Työllisyysalueen järjestäytyminen	3
1.1	Reunaehdot	3
1.2	Toiminta-alueen kuvaus	3
2	Laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen.....	5
2.1	Taloudelliset voimavarat	5
2.2	Työttömyysturvan kannustava rahoitusmalli	6
2.3	Henkilöstövoimavarat	7
3	Laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut	8
3.1	Järjestämisvastuu	8
3.2	Valmisteluorganisaatio	9
3.3	Viranomaistehtävät	11
3.4	Työllisyysalueen asiakkaat	11
3.5	Suunnitelma työnhakijapalveluiden tuottamisesta	12
3.6	Suunnitelma tehostettujen työnhakijapalveluiden sekä monialaisen palvelun järjestämisestä.....	13
3.7	Suunnitelma maahanmuuttaja- ja kotouttamispalveluiden järjestämisestä	13
3.8	Suunnitelma nuorten palvelujen järjestämisestä.....	14
3.9	Suunnitelma yritys- ja työnantajapalveluiden tuottamisesta.....	14
3.10	Suunnitelma tietojärjestelmistä	15
3.11	Palveluhankintojen järjestäminen	16
4	Toimipisteiden määrä ja sijoittuminen.....	16
5	Yhteistyötahot ja -muodot.....	17
5.1	Työllisyysalueiden välinen yhteistyö	19
6	Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen.....	20
6.1	Työperäinen maahanmuutto	20
6.2	Työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen	20
7	Varautuminen rakennemuutostilanteisiin.....	22
8	Alueellinen työllisyyden hoidon ekosysteemi.....	22

Kuvat

Kuva 1. Muodostettava työllisyysalue	4
Kuva 2. Kuntakohtaiset valtiosuuden korotukset.	5
Kuva 3. Kymppi työllisyysalueen valmisteluorganisaatio	10
Kuva 4. Palveluprosessien suunnittelun alateemat.....	10
Kuva 5. Työvoimapalveluiden viitearkkitehtuurin asiakasroolit.....	11
Kuva 6. Kymppin työllisyysalueen toimipaikkaverkosto.	17
Kuva 7. Tunnistettuja yhteistyötahoja ja kumppanuuksia.....	19
Kuva 8. Alueen työnhakijarakenne.....	21
Kuva 9. Palvelukartoituksessa tunnistetut kuntien työllisyyttä edistävät toimet ja yhteistyötahot.....	23

Liitteet

Liite 1. Tunnistettuja palveluita ja toimijoita ekosysteemityön pohjaksi.	24
--	----

1 Työllisyysalueen järjestäytyminen

1.1 Reunaehdot

Eduskunta hyväksyi lakiesityksen TE-palvelujen uudistuksesta 1.3.2023 ja laki vahvistettiin 23.3.2023. Palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Tehtävästä säädetään tarkemmin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023).

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirretään kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Tällä työvoimapohjan vähimmäisvaatimuksella turvataan, että TE-palveluiden järjestämiseen on riittävästi resursseja ja että palvelut ovat yhdenvertaisesti työnhakijoiden saatavilla kaikkialla Suomessa.

Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että alueen työvoiman määrä on vähintään 20 000. Työllisyysalueen tulee muodostaa alueellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Lisäksi yhteistoiminta-alueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa. Yhteistoimintaan velvoitetut kunnat voivat itse päättää yhteistoiminnan muodosta kuntalaisa säädetyn mukaisesti esimerkiksi perustamalla kuntayhtymän tai sopia vastuukuntamallista. Edellä esitetyt kriteerit huomioiden kunnat voivat itse päättää alueesta, jolla yhteistoiminta toteutetaan.

Valtioneuvosto voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen järjestämisvastuulliselle taholle asetetuista kriteereistä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu. Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle 31.10.2023 mennessä. Kuntien yhteistoimintarakenteiden syntyminen varmistetaan valtioneuvoston viimesijaisella päätösvallalla (perälautasääntely).

Kunnalle siirtyvät palvelut muodostavat uuden valtiosuustehtävän. Rahoitus uusiin ja laajeneviin valtiosuustehtäviin on kunnille täysimääräinen. Valtiosuus kohdentuu kunnille palvelutarvetta kuvaavien kriteerien perusteella. Valtiosuusrahoitus on kunnille yleiskatteista, ts. sitä ei ole korvamerkitty tiettyyn tarkoitukseen. Kunta päättää itse valtiosuuden käytöstä tehtävälainsäädännön puitteissa.

TE-palveluihin kohdennettava rahoitus määräytyy valtiosuusjärjestelmässä työikäisen väestön (50 %) ja työttömien määrän (50 %) perusteella. Uudistuksen yhteydessä myös kuntien työttömyysturvaa koskeva rahoitusvastuu laajentuu. Työttömyysturvan rahoitusvastuun laajentuminenkin kompensoidaan kunnille valtiosuuksilla.

1.2 Toiminta-alueen kuvaus

Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston alueella sijaitsevat kunnat ovat käyneet neuvotteluja työllisyysalueiden muodostamisesta ja tällä hetkellä maakunnan alueella ollaan valmistelemassa kolmea työllisyysaluetta. Kymmenen Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen kuntaa (Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja

Ähtäri) ovat aiesopimuksella sopineet yhteisen työllisyysalueen muodostamisesta (Kuva 1).

Kuva 1. Muodostettava työllisyysalue

Suunnitteilla oleva yhteistoiminta-alue eli Kympin työllisyysalue täyttää kaikki laissa asetetut järjestämisaluetta koskevat kriteerit. Alue on maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden kannalta toimiva ja alueen kuntien työvoimapohja on yhteensä 28 616 henkilöä. Jokaisella työllisyysalueeseen kuuluvalla kunnalla on yhteinen raja vähintään yhden alueen muun kunnan kanssa. Työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta alueen työssäkäyntiin liittyvä pendelöinti kuntien välillä tai toiseen kuntaan on yleistä.

Alueen yhteenlaskettu asukasluku vuoden 2022 lopussa on ollut 68 122 henkilöä. Kesäkuun 2023 työllisyyskatsauksen mukaan työvoiman määrä alueella on 28 616 henkilöä, mikä on noin 1,6 % (-450 henkilöä) vähemmän kuin vuoden 2022 kesäkuussa.

Kympin työllisyysalueen suunnittelussa on otettu huomioon työvoimapohjaan liittyvät ennusteet ja tarkasteltu työvoiman ja asukasmäärän muutoksia viimeisen kuuden vuoden ajalta. Alueen asukasmäärän vuotuinen lasku on tarkastelujaksolla ollut 0,8–1,4 prosentin luokkaa, ja työvoiman muutos 1,2–2 prosentin luokkaa. Arvioiden mukaan työllisyysalueiden perustamiselle asetettu kriteeri 20 000 työvoimapohjasta ei olisi Kympin työllisyysalueella alittumassa ainakaan seuraavan 25 vuoden aikana.

Järjestämissuunnitelma on laadittu syyskuussa 2023 aiesopimuksen mukaisesti mukana olevalla aluekokoonpanolla ja sillä hetkellä käytettävissä olevilla tiedoilla. Mikäli järjestämisalueeseen tulee muutoksia mukana olevien kuntien osalta tai ilmenee muita suunnitelmaan vaikuttavia muutoksia, järjestämissuunnitelmaa sovelletaan muuttuneen tilanteen mukaisena.

2 Laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen

Laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat voidaan suunnitteluvaiheessa arvioida yleisellä tasolla. Suunnittelussa huomioidaan Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä KEHA keskuksen resurssit kunnille suunnatuissa tietopaketeissa olevien tietojen pohjalta.

2.1 Taloudelliset voimavarat

Lakisääteiset palvelut suunnitellaan lähtökohtaisesti niin, että ne on mahdollista toteuttaa Kympin työllisyysalueen kunnille osoitettavin valtionosuuksin.

Kuntayhtymän vuosittaisena talouden mitoituksen lähtökohtana on TE 2024 uudistuksen myötä jäsenkunnille tuleva yleiskatteellinen valtionosuuden korotus, joka kohdennetaan tämän perussopimuksen myötä jäsenkuntien toimesta täysimääräisesti työvoimapalveluiden järjestämiseen jäsenkuntien alueella.

Yksittäisen jäsenkunnan vuosittainen rahoitusosuus määräytyy 1.1.2025 jäsenkunnan TE-palveluihin saaman valtionosuusrahoituksen mukaisena. Selvyyden vuoksi todetaan myös tässä, että edellä mainittu valtionosuusrahoitus määräytyy valtionosuusjärjestelmässä työikäisen väestön perusteella (50 % paino) ja työttömien määrän perusteella (50 % paino).

Itäinen alue	Valtionosuuden korotus/ vuosi
ALAJÄRVI	803 088
ALAVUS	983 737
EVIJÄRVI	187 101
KAUHAVA	1 269 807
KUORTANE	261 676
LAPPAJÄRVI	221 924
LAPUA	1 246 604
SOINI	173 567
VIMPELI	215 884
ÄHTÄRI	455 663
Yhteensä	5 819 051

**tilanne 9/2023 (viitteellinen)*

Kuva 2. Kuntakohtaiset valtionosuuden korotukset.

Jäsenkuntakohtaisten rahoitussopimusten yhteenlasketusta määrästä muodostuu Kuntayhtymän vuoden 2025 talousarvioon kuntien maksuosuuksien enimmäismäärä.

Kuntayhtymän talousarvio on tasapainotettava vuosittain siten, että talousarvion laadinnassa huomioidaan enintään 95 % jäsenkuntien TE-palveluihin saamasta valtionosuusrahoituksesta edellisen kevään ennakkolaskelmaan perustuen.

Irtaimen omaisuuden hankintasuunnitelmat ovat osa Kuntayhtymän talousarviota.

Kuntayhtymän talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä Kuntayhtymän tulee käydä jäsenkuntien kanssa neuvottelut suunnitelmavuosien palvelutuotannon laajuudesta ja laadusta ja näistä lähtökohdista muodostuvista rahoitussopimuksista.

Kuntayhtymän tulee antaa tiedoksi jäsenkunnille alustava esitys seuraavan vuoden talousarviosta 31.8. mennessä ja yhtymäkokouksen hyväksymä tulevan vuoden talousarvio ja -suunnitelma 15.10. mennessä jäsenkuntien hyväksymän rahoituskehyksen mukaisena.

Talousarvioehdotukseen liitetään lisäksi vähintään kahta suunnitteluvuotta koskeva arvio maksuosuuksista ja niiden kehityksestä.

Kuntayhtymän talousarvioon tilivuoden aikana tarvittaessa tehtävistä muutoksista päätetään samassa järjestyksessä kuin talousarviosta.

2.2 Työttömyysturvan kannustava rahoitusmalli

Uudistuksen yhteydessä kuntien vastuu työttömyysturvan kustannuksista laajenee. Työttömyysturvan rahoitusvastuu säilyy tulevaisuudessakin peruskunnilla, eikä sitä sisällytetä työllisyysalueen toimintaan. Työttömyysturvan rahoitusvastuun uudistukset korvataan valtion toimesta jokaiselle kunnalle täysimääräisesti muutoshetken kustannustason mukaisesti.

Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa tulevaisuudessa nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain. Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta koskee jatkossa työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta.

Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella. Kannustavan rahoitusmallin mukaisesti jatkossa pelkkä työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta. Etuuksien maksuvastuu kompensoidaan valtionosuuksina ja korvaus lasketaan poikkileikkaustilanteessa, jota korotetaan vuosittain indeksillä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työnhakijan työllistyminen poistaa kunnan rahoitusvastuun ja säästynyt valtionosuus voidaan hyödyntää esimerkiksi palveluiden kehittämiseen tai muihin kunnan toimintoihin.

Palvelusuunnittelun näkökulmasta työttömyyden ennaltaehkäisy, työttömyyden alkuvaiheen tehostettu palveluohjaus, monialaisten palveluiden ja heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden palveluiden kehittäminen ovat toimia, joilla työttömyysturvakustannuksiin on mahdollista vaikuttaa.

2.3 Henkilöstövoimavarat

Osaava henkilöstö on työllisyysalueen toiminnan kannalta tärkein voimavara. Kunnille siirtyvät lakisääteiset työvoima- ja yrityspalvelut suunnitellaan siirtymävaiheessa toteutettavaksi pääosin valtiolta siirtyvän henkilöstön voimin.

Vuoden 2023 tietojen mukaan Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa on työskennellyt yhteensä 130 henkilöä. Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston alueelle on muodostumassa kolme työllisyysaluetta, joten toimiston nykyinen henkilöstö tulee jakautumaan uudistuksessa kolmelle eri työllisyysalueelle.

Alustavien työ- ja elinkeinoministeriöltä saatujen laskelmien mukaan Kympin työllisyysalueelle siirtyvä henkilöstö on noin 40 henkilötyövuotta (htv). Järjestämissuunnitelman laatimishetkellä ei ole käytettävissä tarkkoja tietoja siirtyvästä henkilöstöstä tai sen osaamisen kohdentumisesta. Tietojen on arvioitu täsmentyvän kevääseen 2024 mennessä. Suuntaa antavan arvion mukaan Kympin työllisyysalueelle siirtyvästä henkilöstöstä noin 30 htv tulee henkilöasiakaspalvelusta 10 htv yhteisistä palveluista. Tätä voidaan pitää järjestämissuunnitelman kirjoittamisvaiheessa vastaanottava organisaation rakenteen ja toiminnan suunnittelun pohjana.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa on nykytilanteessa toimittu neljässä aluetiimeissä. Kuhunkin aluetiimiin on kuulunut asiantuntijoita henkilöasiakaspalveluista, rekrytointi- ja yrityspalveluista sekä keskitetysti organisoiduista maakunnallisista palveluista. Aluetiimejä ovat Suupohja/Kurikka, Seinäjoki/Ilmajoki/Isokyrö, Kauhava/Lapua ja Järviseuutu Kuusiokunnat. Näistä alueista tulevaa Kympin työllisyysaluetta ovat Järviseuutu, Kuusiokunnat sekä Kauhava/Lapua eli Härmänmaa.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa tullaan tekemään syksyn 2023 aikana henkilöstökysely, jossa selvitetään mille työllisyysalueelle työntekijät toivoisivat uudistuksen myötä sijoittuvansa. Kyselyn perusteella pystytään arvioimaan sitä, jakautuvatko henkilöstövoimavarat tasaisesti työllisyysalueiden kesken. Kun kokonaiskuva siirtyvästä henkilöstöstä on saatu muodostettua, voidaan arvioida sitä, mikä on kullekin alueelle siirtyvän henkilöstön osaaminen ja ilmeneekö tarpeita kouluttaa henkilöstöä uusiin tehtäviin jo ennen uudistuksen voimaan tuloa.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa on vuoden 2024 aikana mahdollista valmistautua henkilöstön siirtoihin lisäämällä henkilöstön osaamista aluekohtaisten tarpeiden mukaisesti. Henkilöstön siirtoon ja osaamisen lisäämiseen liittyvät suunnitelmat tehdään yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston kanssa. Näin pystytään parhaalla mahdollisella tavalla tukemaan henkilöstöä uudistuksessa ja turvaamaan asiakkaiden palveluiden sujuvuus myös uudistuksen jälkeen ilman palvelukatkoja.

Työllisyysalueen palvelu- ja resurssisuunnittelussa tullaan huomioimaan asiakaskuormitus. Etelä-Pohjanmaan TE-toimistolla virkailijakohtainen asiakaskuormitus on ollut arviolta 130–230 asiakasta. Suurimmat kuormitukset ovat olleet osaamispalveluissa, joissa tavoiteluku on ollut enintään 170 asiakasta/virkailija. Monialaisissa palveluissa tavoiteluku on ollut enintään 130 asiakasta/virkailija. Kympin työllisyysalueella on kesäkuun 2023 tilastojen mukaan 3762 työnhakijaa. Henkilöasiakaspalveluun arvioitu siirtyvä resurssi, 30

htv, on alimmalla tavoiteluvulla arvioituna riittävä henkilöasiakaspalvelun nykytason ylläpitämiseksi.

3 Laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut

Uudistuksella halutaan parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa, sekä nopeuttaa työnhakijoiden työllistymistä. Kunta tuntee asukkaansa ja paikallisen elinkeinoelämän tarpeet parhaiten. Tulevalla työllisyysalueella halutaan tarjota sekä työhakija- että yritysasiakkaille yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita. Tavoitteena on tuoda julkiset työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita, tiiviiksi osaksi muita kuntien elinvoimatehtäviä.

Kympin työllisyysalueen kunnilla on vahva tahtotila alueen elinvoiman kehittämiseen. Tämä tehdään yhdistämällä lakisääteiset työvoima- ja elinkeinopalvelut tehokkaasti sekä taloudellisesti olemassa olevaan palveluverkostoon ja rakentamalla näistä toimiva työllisyyden hoidon palveluekosysteemi. Palveluiden tehokkaan yhteensovittamisen kautta kunnat pystyvät myös paremmin vaikuttamaan kuntien vastuulle tulevien työttömyysturvakustannusten kehitykseen. Työttömyysturvan rahoitusvastuun uudistukset tullaan huomioimaan työllisyysalueen palveluiden suunnittelussa.

Kaiken suunnittelun lähtökohtana Kympin työllisyysalueella on lähipalvelu henkilö- ja yritysasiakaspalvelussa. Työvoiman saatavuuden näkökulmasta alueella koetaan tärkeäksi, että yrittäjällä on helposti saavutettava lähipalvelu. Myös vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöasiakkaiden osalta lähipalvelun ja kasvokkain tapahtuvan kohtaamisen rooli korostuu.

Kympin työllisyysalueella TE-palveluiden siirtoa valtiolta kunnille valmistellaan kuntien yhteisellä Kymppi -valmisteluhankkeella. Hanke on rahoitettu Etelä-Pohjanmaan liiton alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen tarkoitettulla AKKE-määrärahalla. Valmisteluhankkeessa tuotetaan syksyn 2023 aikana suunnitelmat siirtyvien palveluiden järjestämisestä ja suunnitelmien täytäntöönpano alkaa heti kun työllisyysalue saa järjestämisluvan.

3.1 Järjestämisvastuu

Etelä-Pohjanmaan itäinen työllisyysalue muodostetaan siten, että alueen kunnat perustavat uuden yhteisen kuntayhtymän, joka toimii työvoimaviranomaisena ja vastaa viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä, työvoimapalveluiden järjestämisestä, palveluiden ja tehtävien osalta yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta ja tuottamisen valvonnasta.

Kuntayhtymä on oma, itsenäinen oikeushenkilönsä. Kuntayhtymä vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä jäsenkuntiensa alueella kaikkien jäsenkuntiensa

asiakkaille. Jäsenkunnat vastaavat lisäksi kukin omalta osaltaan mahdollisesta toimialarajat ylittävästä asiakkuuksien hallinnasta.

Kuntayhtymän vastatessa työvoimapalveluiden palvelutuotannosta, palveluita tuottava toiminto sijoittuu osaksi kuntayhtymän toimialoja. Valtiolta siirtyvä henkilöstö on kuntayhtymän palveluksessa. Kuntayhtymä ja sen palvelutuotannosta vastaava toiminto huolehtivat tarvittavista palvelurajapinnoista muihin työvoimapalveluihin liittyviin toimijoihin, kuten kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien muihin toimialoihin tai muihin paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin toimijoihin. Kuntayhtymän toimintaa ohjaavat sen omat ohjausprosessit ja tukevat sen omat tukiprosessit sekä näistä vastaavat kuntayhtymän toiminnot. Kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien välillä on lisäksi sopimus-, rahoitus ja ohjaussuhde työvoimapalveluiden järjestämisen osalta.

Kuntayhtymä perustetaan kuntalain 55 §:n mukaan kuntien välisellä perussopimuksella. Kuntalain 56 §:ssä säädetään kuntayhtymän perussopimuksen vähimmäisisällöstä. Kuntayhtymän perussopimuksen hyväksyvät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymä katsotaan perustetuksi, kun kaikkien perustajakuntien valtuustot ovat hyväksyneet perussopimuksen.

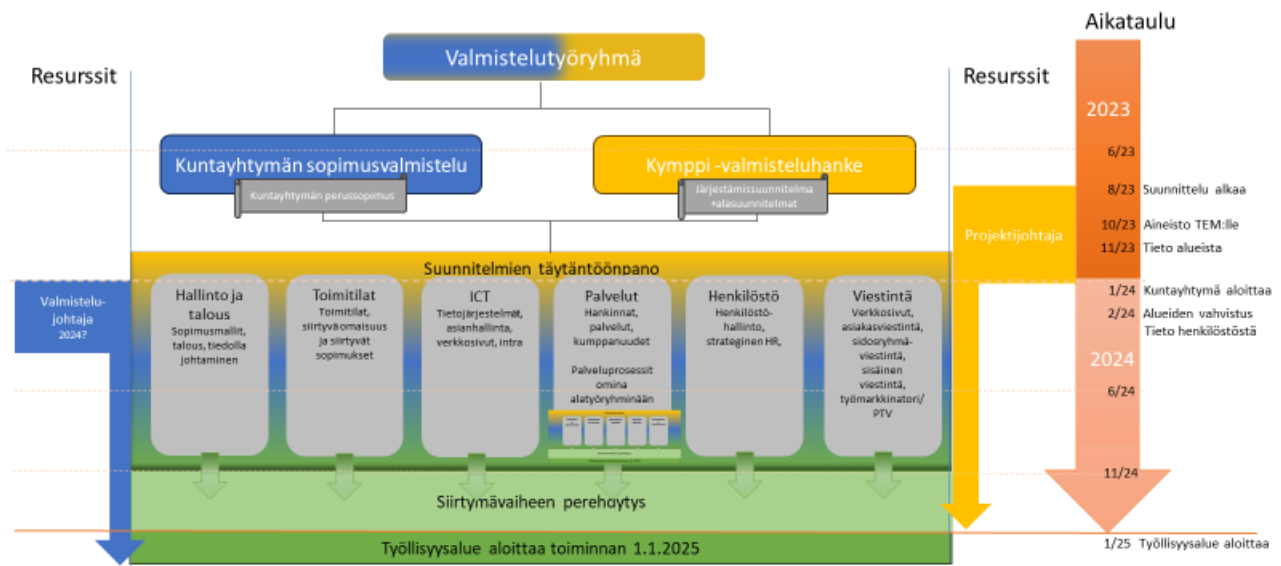
Kuntayhtymän toiminnan käynnistämiseksi on olemassa valmius nopeasti sen jälkeen, kun tulee tieto siitä, että työllisyysalue on saamassa järjestämisluvan.

3.2 Valmisteluorganisaatio

Valmisteluorganisaatio koostuu tällä hetkellä valmistelutyöryhmästä, johon on nimetty edustajat kaikista kunnista, ja Kymppi-hankeesta, jonka projektijohtaja vastaa siirtyviin palveluihin liittyvästä suunnittelusta. Kuntayhtymän perustamista varten tullaan vuoden 2023 rekrytoimaan erillinen valmisteluresurssi.

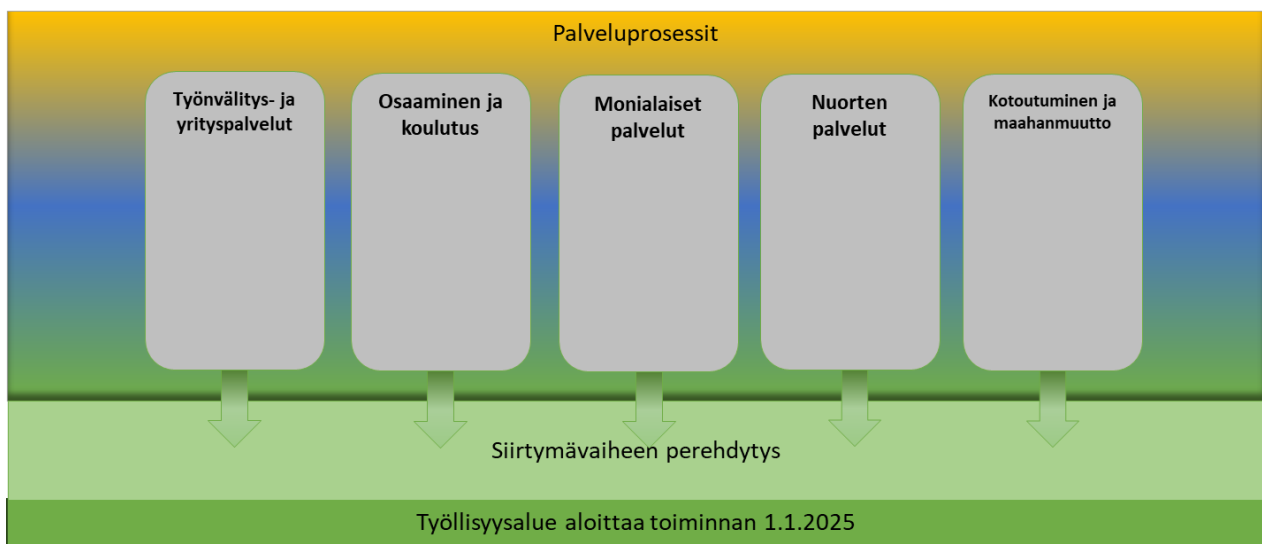
Palvelusuunnittelutyöhön ja palveluprosessien kehittämisen tueksi voidaan perustaa eri aihealueita koskevia työ- tai teemaryhmiä, joihin kutsutaan edustusta eri organisaatioista. Monialainen organisaatorajat ylittävä yhteiskehittäminen mahdollistaa palveluiden entistä paremman yhteensovittamisen.

Etelä-Pohjanmaan itäisen työllisyysalueen valmisteluorganisaatio

Kuva 3. Kymppi työllisyysalueen valmisteluorganisaatio

Varsinaisen valmisteluorganisaation lisäksi palvelusuunnittelutyöhön ja palveluprosessien kehittämisen tueksi muodostetaan eri asiakasryhmien palveluita käsitteleviä työryhmiä tai järjestetään teemakeskustelutilaisuuksia. Mukaan kutsutaan edustusta eri organisaatioista. Yhteiskehittämisen menetelmillä tarkastellaan eri organisaatioiden ja toimijoiden välisiä rajapintoja ja etsitään uudenlaisia yhteistyömahdollisuuksia ja toimintamalleja.

Kuva 4. Palveluprosessien suunnittelun alateemat.

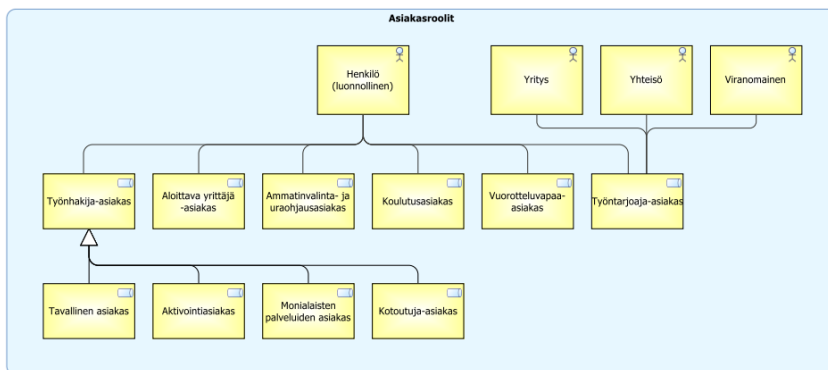
3.3 Viranomaistehtävät

Työllisyysalueelle perustettava ja järjestämisvastuussa oleva kuntayhtymä toimii Kympin työllisyysalueen työvoimaviranomaisena ja vastaa viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Kuntayhtymä voi sopia, että viranomaistoimivaltaa sisältäviä tehtäviä hoitaa myös jokin muu työllisyysalueen kunta kuin järjestämisvastuussa oleva kunta. Viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa voidaan myös siirtää toiselle työllisyysalueelle.

3.4 Työllisyysalueen asiakkaat

Kympin työllisyysalueen työvoimaviranomaisen asiakkaita ovat ne luonnolliset henkilöt ja työnantajat, jotka hakevat tai saavat järjestämislaissa tarkoitettua palvelua, tukea tai korvausta;

- Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen eli Kympin työllisyysalueen kunnissa asuvat henkilöasiakkaat ja ne muiden työllisyysalueiden tai kuntien henkilöasiakkaat, jotka ovat valinneet Kympin työllisyysalueen TE-palveluidensa järjestäjäksi
 - työnhakija-asiakkaat
 - aktivointiasiakkaat
 - monialaisten palveluiden asiakkaat
 - kotoutuja-asiakkaat;
 - ammatinvalinta- ja uraohjausasiakkaat;
 - koulutusasiakkaat;
 - vuorotteluvapaa-asiakkaat;
 - yrityksen perustamista suunnittelevat asiakkaat;
- kaikki työnantajat, joille välitetään työvoimaa ja muita palveluja.

Kuva 5. Työvoimapalveluiden viitearkkitehtuurin asiakasroolit.

Kympin työllisyysalueelle muodostuu työllisyyden hoidon ekosysteemi, joka yhteensovittaa julkiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä kuntien tarjoamat työllisyys-, kotoutumis-, osaamis- ja elinkeinopalvelut. Yhteensovitettujen palveluiden asiakasryhmiä voivat julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden asiakkaiden lisäksi olla:

- Kympin työllisyysalueen kuntien työvoiman ulkopuolella olevat työikäiset asiakkaat;
- kympin työllisyysalueella työssä olevat asiakkaat;
- kympin työllisyysalueelle sijoittumista harkitsevat asiakkaat ja
- kympin työllisyysalueelle sijoittumista harkitsevat yritykset ja työnantaja-asiakkaat.

3.5 Suunnitelma työnhakijapalveluiden tuottamisesta

Laissa työvoimapolitiikan järjestämisestä tarkoitettuja julkisia työvoimapolitiikkaa ovat:

- 1) työllisyyspalvelut;
- 2) tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut;
- 3) valmennus;
- 4) työvoimakoulutus;
- 5) muutosturvakoulutus.

Julkisiin työvoimapolitiikkaan kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, järjestämislain mukaiset kokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset.

Laissa tarkoitettua työnhakijan palveluprosessiin, ohjaukseen, työvoimapolitiikkaan harkintaan, päätöksentekoon ja lausuntoihin liittyvät palvelut ja näihin liittyvä viranomaistyö on tarkoitus tuottaa työllisyysalueella pääosin itse valtiolta siirtyvin henkilöstöresurssein. Valtiolta siirtyvän henkilöstön työpanoksen ja osaamisen turvin rakennetaan paikallisesti toimiva, vaikuttava ja alueen elinvoimaa edistävä, työllisyys- ja yrityspalveluiden, osaamisen kehittämisen palveluiden, maahanmuutto- ja kotoutumispalveluiden, tuetun työllistymisen palveluiden sekä kattavien tieto- neuvonta- ja ohjauspalveluiden palvelukokonaisuus.

Kymppien työllisyysalueen palvelusuunnittelussa ennakoitaan ja arvioidaan jatkuvasti asiakkaiden palvelutarpeita. Alueelle tullaan kehittämään oma prosessi palvelutarpeiden määrittelyyn ja ennakointiin. Työllisyysalueen palvelusuunnittelussa, palveluiden tuottamisessa, kehittämisessä ja palveluista tiedotettaessa edistetään lakiin työvoimapolitiikan järjestämisestä kirjattuja periaatteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.

Työllisyysalueen asiakaspalvelun lähtökohtana on lähipalvelu ja palvelusuunnittelua tehdään tämän lähipalveluperiaatteen pohjalta. Asiakkaiden lain mukaisia asiakaspalveluprosesseja kehitetään vastaamaan työllisyysalueen lähipalvelumallia. Asiantuntijoiden valmentavaa roolia vahvistetaan kuntakokeilukunnista tutulla omavalmentajamallilla ja asiakkaan siirtymiä asiantuntijalta toiselle minimoidaan. Kasvokkain tapahtuva lähipalvelu mahdollistaa asiakkaan tarpeiden mukaisen palvelutarvearvion ja omavalmentajamallilla asiakkaan ohjaus on kokonaisvaltaista ja palveluketjut pysyvät ehjinä.

Siirtymävaiheessa on tärkeää turvata palveluiden jatkuvuus ja sujuvuus. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota ja siirtymään valmistaudutaan siirtyvän henkilöstön aktiivisella tiedottamisella ja kouluttamisella yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston kanssa. Myös kuntahenkilöstölle kohdennetaan tiedotusta ja koulutusta tarpeen mukaan. Jatkovaa kehittämistyötä tehdään siirtymävaiheen jälkeen.

3.6 Suunnitelma tehostettujen työnhakijapalveluiden sekä monialaisen palvelun järjestämisestä

Tehostettujen työnhakijapalveluiden sekä monialaisen palvelun järjestäminen vaatii entistä tiiviimpää yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Neuvottelut ovat tältä osin vielä kesken ja suunnitelma täsmentyy valmistelun edetessä. Työllisyysalueen suunnittelussa painopiste on lähipalveluiden tuottamisessa ja sitä korostetaan erityisesti heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien asiakkaiden palvelusuunnittelussa. Palveluiden on oltava helposti saavutettavia ja niiden on vastattava kohderyhmän tarpeisiin.

TE-toimiston monialaisten palveluiden asiantuntijan työhön liittyy nykyiselläänkin olennaisena osana verkostoyhteistyö mm. kuntien sosiaali- ja työllisyyspalveluiden, oppilaitosten, Kelan, pajojen, hankkeiden, Ohjaamojen ja muiden toimijoiden kanssa. Työllisyysalueen suunnittelussa asiantuntijoiden osaaminen, TYP-toiminta, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystyö, koulutusorganisaatiot, alueen työpajatoimijat, maahanmuutto- ja kotoutumispalvelut sekä nuorten työllisyyttä ja osallisuutta edistävät palvelut otetaan tiiviiksi osaksi tehostettujen ja monialaisten palveluiden suunnittelua. Palvelusuunnittelun tueksi muodostetaan tarpeen mukaan organisaatorajat ylittäviä moniammatillisia työryhmiä. Organisaatioiden välisiä rajapintoja selkiytetään, rajapinnoille kehitetään uudenlaisia yhteisiä toimintamalleja ja moniammatillista verkostotyöskentelyä kehitetään sosiaalialalta tutun systeemisen työtöteen näkökulmasta.

Tehostettujen työnhakijapalveluiden resursoinnissa kiinnitetään huomioita asiakaskuormitukseen. Monialaista ja tehostettua tukea tarvitsevien asiakkaiden kohdalla lähipalvelu ja kohtaava asiakastyö ovat ensiarvoisen tärkeitä. Myös sujuvat siirtymät eri palveluiden välillä edesauttavat asiakkaan ohjautumista kohti työmarkkinoita.

3.7 Suunnitelma maahanmuuttaja- ja kotouttamispalveluiden järjestämisestä

Maahanmuuttajille ja kotoutujille on ollut lakisääteisten työvoimapalveluiden lisäksi tarjolla kuntien järjestämää palvelua. Maahanmuutto- ja kotoutumistyön tueksi ja palveluiden yhteensovittamiseksi tullaan rakentamaan uusia yhteistyöverkostoja ja yhteistyötä tehdään erityisesti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Kelan, hanketoimijoiden, koulutuspalveluiden, sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Nykyisten palveluiden osalta on tunnistettu muun muassa saavutettavuuden haasteita, johtuen pääasiassa pitkistä välimatkoista ja heikoista julkisista kulkuyhteyksistä. Palveluita suunnitellaan jatkossa paikallisten tarpeiden näkökulmasta ja niiden saavutettavuus huomioidaan paremmin. Palveluiden välisiä sujuvia siirtymiä halutaan tehostaa ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä kehitetään rakentamalla uusia toimijoiden välisiä yhteistyöverkostoja ja yhteisiä toimintamalleja.

Kotoutumislain uudistukset kulkevat rinnakkain TE-palveluiden uudistuksen kanssa. Työnhakijaksi rekisteröityjen maahanmuuttajien ja työvoiman ulkopuolisten maahanmuuttaja asiakkaiden palvelut tulee nivoa yhtenäiseksi selkeäksi kokonaisuudeksi. Maahanmuuttajaperheessä voi olla erilaisia palveluntarpeita ja on tärkeää, että on olemassa selkeä kokonaiskuva maahanmuuttajille tarjolla olevista palveluista koko

työllisyysalueen osalta. Työllisyysalueella on näiden uudistusten yhteensovittamisessa keskeinen koordinoiva ja kokoava rooli.

Eräs tärkeä huomioitava asia on hanketyössä kehitettyjen toimintamallien jalkauttaminen ja vakiinnuttaminen osaksi jatkuvaa toimintaa.

3.8 Suunnitelma nuorten palvelujen järjestämisestä

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023, 16§) edellyttää että työvoimaviranomainen järjestää toimintaedellytykset nuorten työllistymistä edistävälle monialaisen tuen yhteispalvelulle. Kympin työllisyysalueella tullaan jatkamaan ja edelleen kehittämään nykyisten Ohjaamojen kaltaista toimintaa. Ohjaamojen kaltaisella toiminnalla tarkoitetaan palvelupisteitä sekä verkostomaista monialaista palvelukokonaisuutta. Toiminnan tavoitteena on edistää alueen nuorten työllistymistä ja osaamista sekä ehkäistä syrjäytymistä, tarjoamalla moniammatillisen asiantuntijaverkoston palveluita matalalla kynnyksellä ja helposti saavutettavina. Alueen Ohjaamoissa on tähän asti toiminut mm. työvoimaviranomaisen, Kelan, kuntien nuorisopalveluiden, oppilaitosten ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluja tarjoavia asiantuntijaverkostoja.

Nuorten palveluvalikoimaan on kuulunut alueella myös nuorisolakiin perustuvia opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamia nuorten työpajoja sekä etsivän nuorisotyön toimintaa. Tällä hetkellä kunnissa tehdään työtä melko pienillä resursseilla. Työllisyysalueen myötä toimintoja on mahdollista koordinoita ja kehittää yhteisesti.

Nuorten palveluissa oppilaitosten roolia tulisi tulevaisuudessa lisätä. Ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta olisi tärkeää turvata oppilaitoksista valmistuvien jatkopolut.

3.9 Suunnitelma yritys- ja työnantajapalveluiden tuottamisesta

Kympin työllisyysalue on varsin yritystiheää aluetta ja työpaikkoja on yli 3 000. Alueelle on keskittynyt paljon erityisesti metalliteollisuutta ja alueella on suuria työllistäjiä matkailu- ja päivittäistavarakaupan aloilla. Työvoiman saatavuuden haasteet ovat koskettaneet alueen eri alojen työnantajia. Eniten rekrytointihaasteita on ollut teollisuudessa, päivittäistavarakaupassa sekä sosiaali- ja terveystalalla.

Yritys- ja työnantajapalveluissa Kympin työllisyysalue tekee tiivistä yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen yrityspalveluiden, kuntien kehitysyhtiöiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa. Keskiössä ovat alueen elinvoima ja työnantajien osaavan työvoiman saatavuus. Palvelusuunnittelussa huomioidaan paikalliset tarpeet ja pyritään kehittämään kokonaisvaltainen palveluprosessi, jossa yritys- ja työnantaja-asiakkaat saavat palvelua sujuvasti yhdeltä luukulta. Yrityksen elinkaaren eri vaiheiden palvelut ja palveluita tarjoavat toimijat kootaan osaksi työllisyyden hoidon palveluekosysteemiä.

Kuntien tämänhetkisiä elinkeinopalveluita hoidetaan yhtiömuotoisesti sekä kuntien omana toimintana. TE-toimistot ja ELY-keskus tekevät nykyisellään tiivistä yhteistyötä kuntien elinvoimapalveluiden kanssa. TE-palveluista siirtyvät työvoima- ja yrityspalvelut sovitetaan yhteen kuntien olemassa olevien elinkeinopalveluiden kanssa.

Yhteistyö paikallisen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa on tärkeää. Yritys- ja työnantajapalveluiden suunnittelussa tullaan kuulemaan muun muassa paikallisia yrittäjäjärjestöjä. Tähän mennessä käytyjen keskustelujen perusteella voidaan todeta, että yrittäjien tarpeisiin vastataan parhaiten palvelulla, joka on helposti saavutettavaa, sujuvaa ja mutkatonta. Työllisyysalueen yritys- ja työnantajapalvelut toteutetaan siten, että alueen yrityksiä voidaan palvella yhden luukun periaatteella. Yksi edellytys toimivalle työnantajapalveluille on jalkautuva työskentelymalli, joka takaa paikallistuntemuksen, työnantajan tarpeiden syvällisen ymmärryksen ja edesauttaa palveluiden jatkuvaa kehittämistä.

Työllisyysalueen ollessa verrattain laaja, kuntien paikalliset tarpeet voivat poiketa toisistaan alueen sisällä. Työnantaja- ja yrityspalveluiden suunnittelussa huomioidaan paikalliset tarpeet. Työllisyysalueen on tärkeä turvata palvelut myös pienimpiin kuntiin, joissa joidenkin palveluiden kysyntä on pientä, jopa satunnaista. Työllisyysalueen budjetoinnissa tulee huomioida esimerkiksi määrärahojen riittävyys muun muassa starttirahojen osalta.

Yritys- ja työnantajapalveluissa tehdään yhteistyötä myös valtion, esimerkiksi Business Finlandin, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Etelä-Pohjanmaan maakuntaliiton kanssa. Näiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi yritysten kehittämistoiminnassa. Tavoitteena työvoima- ja yrityspalveluissa on alueen elinvoimaisuuden kehittäminen ja työvoiman saatavuuden parantaminen Kympin työllisyysalueella.

3.10 Suunnitelma tietojärjestelmistä

Uusi perustettava kuntayhtymä tulee tarvitsemaan useita erilaisia tietojärjestelmiä sujuvan hallinnon ja tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi.

Työvoimaviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus käyttää työvoimapalvelujen toimeenpanossa valtakunnallista tietovarantoa, palvelualustaa ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta. Asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen sisältyy asiakkuudenhallintajärjestelmä, yleinen avustusjärjestelmä sekä sähköiset asiointipalvelut. Työvoimapalveluiden valtakunnallisen tietovarannon, palvelualustan ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa KEHA-keskus. Kunnat voivat hankkia asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia, joiden osalta KEHA määrittää tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset.

Paikallisesti toteutettavat tietojärjestelmät ovat hankintoihin, maksatukseen, palkanlaskentaan, henkilöstöhallintoon, taloushallintoon, paikalliseen asianhallintaan, asiakaspalveluun, ajanvarauksiin, videoneuvotteluihin, tilavarauksiin, raportointiin- ja analytiikkaan sekä asiantuntijoiden tunnistautumisratkaisuihin liittyviä järjestelmiä.

Tietojärjestelmiin liittyvän suunnittelun tueksi kootaan tarvittaessa työryhmä, joka selvittää mitä toimenpiteitä liittyy työvoimaviranomaisten käyttöön tulevien valtakunnallisten järjestelmien käyttöönottoon, millaista osaamista tarvitaan ja mitä muita järjestelmiä rakennettavan kuntayhtymän hallinnossa tullaan tarvitsemaan. Tietojärjestelmiin liittyvän infran rakentamisessa hyödynnetään työvoimapalveluiden viitearkkitehtuurin sisältämää

tietojärjestelmäarkkitehtuuria, johon on kuvattu työvoimapalveluihin liittyviä tietojärjestelmäpalveluita ja niitä toteuttavia tietojärjestelmiä.

3.11 Palveluhankintojen järjestäminen

Kympin työllisyysalueen toiminnan lähtökohtana on lähipalvelu ja tämän myötä paikallisten palveluiden lisääminen palveluvalikoimaan. Vaikuttavuutta ja parempaa kohtaantoa saavutetaan silloin, kun palvelun tuottajat tuntevat alueen työnantajat, työnhakija-asiakkaat ja näiden palvelutarpeet. Hankinnat toteutetaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja hankinnat toteuttaa lähtökohtaisesti työllisyysalue. Hankinnoissa voidaan tarvittaessa tehdä yhteistyötä muiden työllisyysalueiden kanssa. Kympin työllisyysalueen asiakkaiden käytössä siirtymävaiheessa ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kilpailuttamat valmennukset ja koulutukset.

Suunnitelman kirjoittamisvaiheessa ei ole tietoa siitä, onko siirtyvän henkilöstön joukossa hankintaosaamista. Hankinnoissa hyödynnetään työllisyysalueen kuntien olemassa olevaa hankintaosaamista. Hankintoihin liittyvät asiat täsmentyvät valmistelun edetessä.

4 Toimipisteiden määrä ja sijoittuminen

Kympin työllisyysalueen kunnat haluavat tarjota työllisyyspalveluita lähipalveluina kaikissa alueen kunnissa. Lähipalveluilla halutaan turvata palveluiden tasapuolinen saavutettavuus koko alueella. Palveluiden tämänhetkistä saavutettavuutta haastavat esimerkiksi heikot julkiset kulkuyhteydet. Alueelle halutaan rakentaa paikallinen, monikanavainen, helposti saavutettava, alueen kuntien tiloja hyödyntävä, joustava ja muuntautumiskykyinen monipaikkainen palvelumalli.

Työ- ja elinkeinoministeriö edellyttää järjestämissuunnitelmassa alustavaa tietoa työllisyysalueen toimipisteiden määrästä ja sijoittumisesta. Kuntaliitosta saadun tiedon mukaisesti myös vaihtoehtoiset skenaariot ovat mahdollisia.

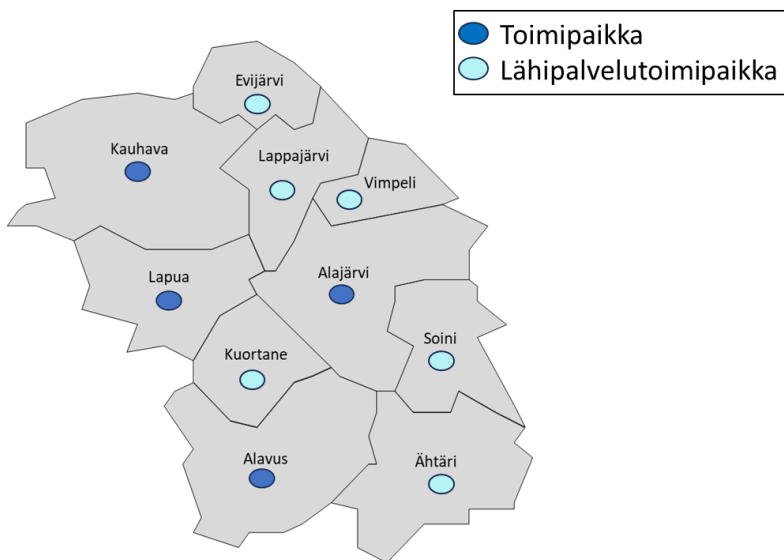
Järjestämissuunnitelman laadintahetkellä tiedossa ovat mm. VOS-rahoitusraami, siirtyvä tehtäväkokonaisuus, arvio siirtävistä henkilötyövuosista, kuntien väliset etäisyydet, kuntien työpaikkamäärät, työlliset, työllisyysaste, työpaikkaomavaraisuus, työttömyyden rakenne (pitkäaikaistyöttömät, alle 25-vuotiaat työttömät, yli-50 työttömät, ulkomaiset työttömät), työttömyysvirrat, yritysten määrä, aloittavien yrittäjien määrä, elinkeinorakenne jne.

Tämän myötä valmistelutyöryhmä on kuntien välisiin etäisyyksiin, siirtyvän henkilöstön arvioituun määrään ja asiakas- ja yritysmääriin perustuvan alustavan sijoittumistarkastelun myötä linjannut, että todennäköisin skenaario toimipaikkaverkosta on neljän toimipaikan ja kuuden lähipalvelutoimipaikan malli. Asiakaspalvelu työllisyysalueella tapahtuu kymmenessä toimipaikassa.

Toimipaikkojen ja lähipalvelutoimipaikkojen sijoittumistarkastelua tehdään kuntayhtymässä vuoden 2024 aikana, kun kaikki sijoittumista koskevaan päätöksentekoon ja palvelukuvausten laadintaan tarvittavat tiedot ovat käytettävissä. Kuntayhtymä tulee rakentamaan lähipalvelumallia tukevan toimipisteverkoston, jossa on riittävä määrä

riittäväällä sisällöllä olevia toimipisteitä digitaalisuus, henkilöstön siirtymishalukkuus ja monipaikkaisuus huomioiden.

Toimipaikkaverkoston suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös siirtyvän henkilöstön sijoittumistoiveet. Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa tehdään syyskuun aikana henkilöstökysely, jolla kartoitetaan henkilöstön sijoittumistoiveita TE-toimiston alueelle muodostettavien kolmen työllisyysalueen välillä. Sujuvan siirtymävaiheen varmistamiseksi valmistelutyöryhmä on linjannut, että työllisyysalue vastaanottaa nykyiset TE-toimiston vuokraamat toimitilat Alajärvellä, Kauhavalla ja Ähtärissä, niiden nykyisten irtisanomisaikojen puitteissa. Tilantarpeita tarkastellaan ja arvioidaan valmistelun edetessä.

Kuva 6. Kymppin työllisyysalueen toimipaikkaverkosto.

5 Yhteistyötahot ja -muodot

Lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä (308/2023) on kirjattu, että työvoimaviranomaisen tulee tehdä julkisten työvoimapalvelujen toimeenpanossa, suunnittelussa ja kehittämisessä yhteistyötä keskenään sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen (*kehittämis- ja hallintokeskus*), hyvinvointialueiden, Kansaneläkelaitoksen ja muiden viranomaisten, koulutuksen järjestäjien, työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kymppin työllisyysalue on tehnyt yhteistyötä eri tahojen kanssa jo suunnitteluvaiheessa. Suunnittelun tueksi on tähän mennessä käyty keskustelua ELY:n, TE-toimiston, koulutusorganisaatioiden, yrittäjähdistysten, kuntien työllisyystoimijoiden ja muiden työllisyysalueiden edustajien kanssa. Keskusteluja eri organisaatioiden kanssa jatketaan ja yhteistyötä tiivistetään suunnitelmien täytäntöönpanovaiheessa vuoden 2024 aikana. Eri organisaatioista kutsutaan edustajia työ- ja teemaryhmiin, jotka osallistuvat työllisyysalueen palveluiden ja toimintojen suunnittelu- ja kehittämistyöhön.

Alueen koulutusorganisaatioilla on vahvaa osaamista työelämäyhteistyössä, alueen koulutustarpeiden ennakoinnissa, koulutuspalveluiden joustavassa räätälöinnissä ja aluekehittämisessä. Koulutusorganisaation ja työllisyysalueen välille muodostetaan tiiviitä kumppanuuksia, jotka mahdollistavat ketterän palvelusuunnittelun kulloisenkin tarpeen mukaisesti.

Alueen elinkeinopalveluiden, työnantajien, yrittäjäjärjestöjen ja uusyrityskeskuksen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, jolla etsitään ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuden haasteisiin, kehitetään toimintamalleja alueen piilotyöpaikkojen löytämiseksi ja työvoiman sitouttamiseksi alueelle.

Hyvinvointialueyhteistyö on järjestämissuunnitelman kirjoittamisvaiheessa vielä alkuvaiheessa ja suunnitelma yhteistyöstä täsmentyy valmistelun edetessä. Hyvinvointialueyhteistyötä tehdään yhteistyössä muiden Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle syntyvien työllisyysalueiden kanssa. Esimerkiksi monialaisten palveluiden järjestäytyminen ja kehittämistyö vuoden 2025 uudistuksen osalta vaatii työllisyysalueiden yhteistä jatkovalmistelua. Monialaisen yhteispalvelun yksi tärkeistä yhteistyökumppaneista on KELA.

Työllistymiseen liittyviä palveluita tuottavat yhdistykset ja järjestöt huomioidaan työllisyysalueen suunnittelussa ja palveluita hyödynnetään työllisyysalueella mahdollisuuksien mukaan.

Työllisyyden edistämiseen liittyy laajalti erilaista hanketoimintaa. Työllisyyttä ja osallisuutta edistävät ja tukevat hankkeet ovat yksi keskeinen yhteistyökumppani uusien toimintamallien ja palveluiden kehittämistyössä.

Työllisyysalueen yritys- ja työnantajapalvelut tekevät yhteistyötä kansainvälisen rekrytoinnin osalta mm. Business Finlandin ja KEHA-keskuksen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös alueella toimivien kansainvälisyyden parissa työskentelevien toimijoiden kanssa. Myös kansainvälisyyteen liittyvät hankkeet ovat oleellinen osa verkostoyhteistyötä. Hanketoimijoiden kanssa kehitetään tarpeen mukaan myös uusia yhteistyö- ja hankemahdollisuuksia.

Työllisyysalue toimii eräänlaisena kokoavana alustana eri toimintojen ja asiakasryhmien ympärillä toimiville verkostoille. Yhteistyö, kumppanuudet ja tiivis yhdessä tekeminen halutaan rakentaa kiinteäksi osaksi työllisyysalueen toimintakulttuuria ja työllisyyden hoidon ekosysteemiä.

Tunnistettuja yhteistyötahoja ja kumppanuuksia:

Kuntien elinkeinotoimet	Etelä-Pohjanmaan Liitto
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	Henkilöstöpalveluyritykset
Alavuden Kehitys Oy	KELA
Invest Lapua Oy	Business Finland
Ohjaamo Etelä-Pohjanmaa	Uusyrittäjäkeskus
Järvi-Pohjanmaan ammatti-instituutti	Työ- ja elinkeinoministeriö
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	Kuntaliitto
SeAMK maakuntakorkeakoulu	Työpajat
Suomen Yrittäjäopisto	Leader Aisapari ry
Step-koulutus	Leader Kuudestaan ry
Järvilakeuden kansalaisopisto	Welcome office/Welcome2EP
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto	Aluehallintovirasto
Lakeudenportin kansalaisopisto	Migri
Lapuan kansalaisopisto	
Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto	
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	
KEHA-Keskus	

Kuva 7. Tunnistettuja yhteistyötahoja ja kumppanuuksia.

5.1 Työllisyysalueiden välinen yhteistyö

Kympin työllisyysalue tulee käymään neuvotteluja muiden työllisyysalueiden kanssa. Lähialueilla ovat Etelä-Pohjanmaan maakunnan työllisyysalueiden lisäksi Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan työllisyysalueet, jotka ovat Kympin työllisyysalueen todennäköisimpiä yhteistyökumppaneita. Yhteistyötä tullaan tekemään erityisesti Seinäjoen alueelle muodostuvan työllisyysalueen kanssa. Tärkeimpiä keskusteltavia asioita ovat mahdolliset yhdessä toteutettavat hankinnat, työvoimakoulutusten ylläpitäminen, erikoisosaamista vaativien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen. Työllisyysalueiden välistä yhteistyötä vaativia tehtäviä voivat olla esimerkiksi muutosturva- ja maksatustehtävät. Muutosturvan näkökulmasta tulee varautua tilanteisiin, jossa asiakaspalvelun tarve mahdollisissa laajemmissa irtisanomistilanteissa koskettaa henkilöasiakkaita useammalla työllisyysalueella. Myös kohtaannon turvaaminen ja työvoiman liikkuvuuden edistäminen vaatii ylläpitämistä työllisyysalueiden välistä keskustelua.

6 Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen

6.1 Työperäinen maahanmuutto

Kympin työllisyysalueen kunnissa tehdään tälläkin hetkellä työtä työperäisen maahanmuuton edistämiseksi. Kunnat ovat mukana Etelä-Pohjanmaan alueella toimivassa Welcome2EP hankkeessa, jonka tavoitteena on maahanmuuttaja-asiakkaiden ohjaus ja neuvontapalvelut sekä kansainvälisen työvoiman Etelä-Pohjanmaalle asettautumisen edistäminen. Hankkeen kautta toteutetaan työlupiin liittyvää neuvontaa, edistetään työntekijöiden kotoutumista, tuetaan maahan muuttaneiden työelämävalmiuksia tarjoamalla ohjausta, neuvontaa ja koulutuksia, mahdollistetaan ulkomaisen työvoiman ja alueen työnantajien kohtaamisia. Hankkeessa tehdään työtä myös maahanmuuttoon liittyvän tiedon lisäämiseksi mm. tiedottamalla kuntia ja edistämällä eri toimijoiden välistä vuoropuhelua maahanmuuton osalta.

Kympin työllisyysalue voi toimia koordinoivana alustana alueen maahanmuuttopalveluiden kokoamiseksi. Uuden kansainvälisen työvoiman saatavuuden edistämisen lisäksi palveluita tulee kehittää alueella jo olevien maahanmuuttajien potentiaalin hyödyntämiseksi ja alueelle sitouttamiseksi.

Toimiva maahanmuuttotyö ja kansainvälistymisen lisääminen edellyttää työnantajayhteistyön tiivistämistä ja uusien yhteisten toimintamallien kehittämistä. Työnantajille suunnattu tiedottaminen ja koulutus ovat tärkeässä roolissa ja tämän osalta yhteistyötä on mahdollista tehdä esimerkiksi koulutusorganisaatioiden ja aluekehitystoimijoiden kanssa.

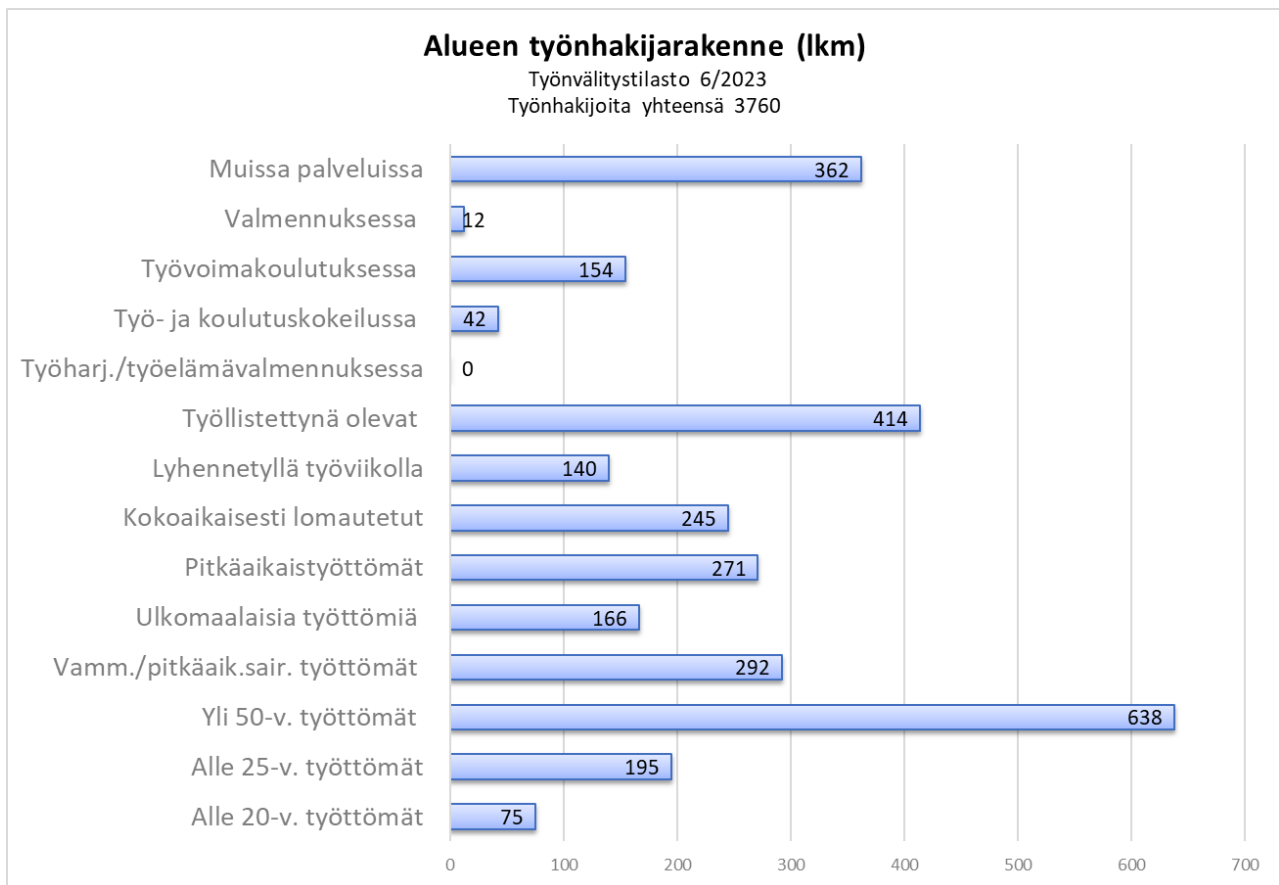
Työmarkkinoihin, työvoiman saatavuuteen ja osaamistarpeisiin liittyvää ennakointityötä tehdään yhdessä työnantajien, elinkeinotoimen, TEM:n, KEHAN, Etelä-Pohjanmaan liiton, koulutusorganisaatioiden sekä muiden toimijoiden kanssa.

6.2 Työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen

Työllisyysalueiden on edistettävä työvoiman ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta. Osaavan työvoiman saatavuus ei saa muodostua yritysten tai Suomen kestävän kasvun esteeksi. Kohtaantoa ja työvoiman liikkuvuutta edistetään aktiivisella työnantajayhteistyöllä sekä hyödyntämällä mahdollisimman laajasti alueella olevan verkoston asiantuntijuutta. Uusia avauksia ja kehittämistyötä voidaan tukea hanketoiminnalla yhteistyössä esimerkiksi koulutusorganisaatioiden (Jami, Sedu, SeAMK, maakuntakorkeakoulu) ja aluekehityksestä vastaavien toimijoiden kanssa.

Kohtaannon edistämisessä tärkeää on asiakkaiden työllistymisen esteiden tunnistaminen. Mitä paremmin tunnetaan asiakkaan työllistymiseen vaikuttavat tekijät ja työllistymisen esteet, sitä paremmin ja nopeammin esteitä voidaan poistaa ja palveluita kehittää työllistymispolkujen sujuvoittamiseksi. Työnhakijarakenteen (Kuva 4.) tarkastelu osoittaa, että alueen työttömistä työnhakijoista suuri osa on yli 50-vuotiaita. Tämän kohderyhmän ohjautuminen ja kouluttautuminen työvoimapula-aloille vaatii, että koulutus- ja

valmennuspalveluita kehitetään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa kohderyhmän tarpeet huomioiden.

Kuva 8. Alueen työnhakijarakenne.

Työmarkkinoihin ja työvoiman saatavuuteen liittyvää ennakointityötä tekevät jo useat tahot; TEM/KEHA, kuntaliitto, Etelä-Pohjanmaan liitto, Opetushallitus/jatkuvan oppimisen palvelukeskus ja muut toimijat. Ennakointia tehdään edellä mainittujen tahojen tuottamaa tietoa hyödyntäen ja tarvittaessa yhteistyössä ko. toimijoiden kanssa.

Asiakkaiden alueellista ja yliaalueellista liikkuvuutta edistetään tarkastelemalla työpaikkoja ja osaamistarpeita valtakunnallisesti. Yhteistyö lähialueiden työllisyysalueiden kanssa on erittäin tärkeää. Muiden työllisyysalueiden kanssa voidaan laatia esimerkiksi aiesopimuksia yhteistyön edistämiseksi ja määrittelemiseksi. Lähialueiden työllisyysalueiden kanssa järjestetään yhteistyöpalavereita, joissa tarkastellaan eri alueiden työvoiman tarpeita.

Työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi hyödynnetään valtiolta työllisyysalueelle siirtyvien asiantuntijoiden osaamista. TE-toimistolla on osaamista esimerkiksi työmarkkinatiedon tuottamisesta. Valtiolle jääviä kansainvälisen rekrytoinnin palveluita ja niiden tuottamaa tietoa hyödynnetään työllisyysalueen toiminnassa tarpeen mukaan.

7 Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Äkillisissä rakennemuutoksissa alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittävä työnantaja tai toimiala irtisanoo suuren määrän työntekijöitä kerralla konkurssin tai laajan sopeuttamistoimenpiteen vuoksi. Tällöin työnhakijoiden määrä ja palveluiden kysyntä kasvavat äkillisesti. Positiivisissa rakennemuutostilanteissa alueen elinkeinorakenne ja työllisyys muuttuvat puolestaan nopeasti parempaan suuntaan, mikä voi vastaavasti luoda tarvetta työvoimapalveluille työvoiman kysynnän kasvun myötä.

Työllisyysalue varautuu rakennemuutostilanteisiin luomalla toimintaprosessin siitä, miten alueella toimitaan yllättävissä rakennemuutostilanteissa, joissa työvoimapalveluiden kysyntä nopeasti kasvaa. Kuntayhtymän vuosittaiseen budjettiin on varattava määräraha muutosturvaan ja kuntien kanssa tehdään suunnitelma taloudellisen lisäresurssin nopeasta mahdollistamisesta äkillisten rakennemuutostilanteiden varalle.

Alueen elinkeinoyhtiöt ja elinkeinovastaavat toimivat tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten kanssa ja tuottavat työllisyysalueelle ajantasaista tietoa yritysten näkymistä. Työvoimaviranomaisen ja elinkeinopalveluiden yhteistyö on avainasemassa rakennemuutosten ennakoituvuudessa. Ennakoinnissa hyödynnetään myös koulutuspalveluiden, maakuntaliiton ja muiden toimijoiden tuottamaa tietoa. Myös esimerkiksi Sitran tuottamaa tulevaisuuden kehityssuuntia luotaavaa ennakoituvuustietoa hyödynnetään työllisyysalueen omassa ennakoituvuudessa.

Rakennemuutostilanteissa työllisyysalueiden välinen yhteistyö on tärkeää työvoiman liikkuvuuden turvaamiseksi alueiden välillä. Sujuva ja nopea osaamispalveluiden lisäys sekä joustava tarvelähtöinen suunnittelu vaatii työllisyysalueelta yhteistyötä ja kumppanuuksia koulutusorganisaatioiden kanssa.

Alueella on aiempaa kokemusta suuren työnantajan sopeuttamistoimiin liittyviä työpaikkojen menetyksestä, kun Kauhavan lentosotakoulu lakkautettiin puolustusvoimauudistuksen yhteydessä vuonna 2014. Lakkauttamisen myötä Kauhavan kaupunki menetti 270 puolustusvoimien työpaikkaa. Tämän äkillisen rakennemuutoksen hoitoon on tehty suunnitelmat ja niitä sekä kokemuseräistä tietoa voidaan hyödyntää mahdollisiin tuleviin muutoksiin varautumisen suunnittelussa.

Järjestämissuunnitelman kirjoittamisvaiheessa ei ole tarkempaa tietoa siitä, siirtyykö Kymppin työllisyysalueelle muutosturvaan liittyvää osaamista. Asia täsmentyy valmistelun edetessä ja muutosturvan osalta käydään keskusteluja yhteistyöstä muiden työllisyysalueiden kanssa.

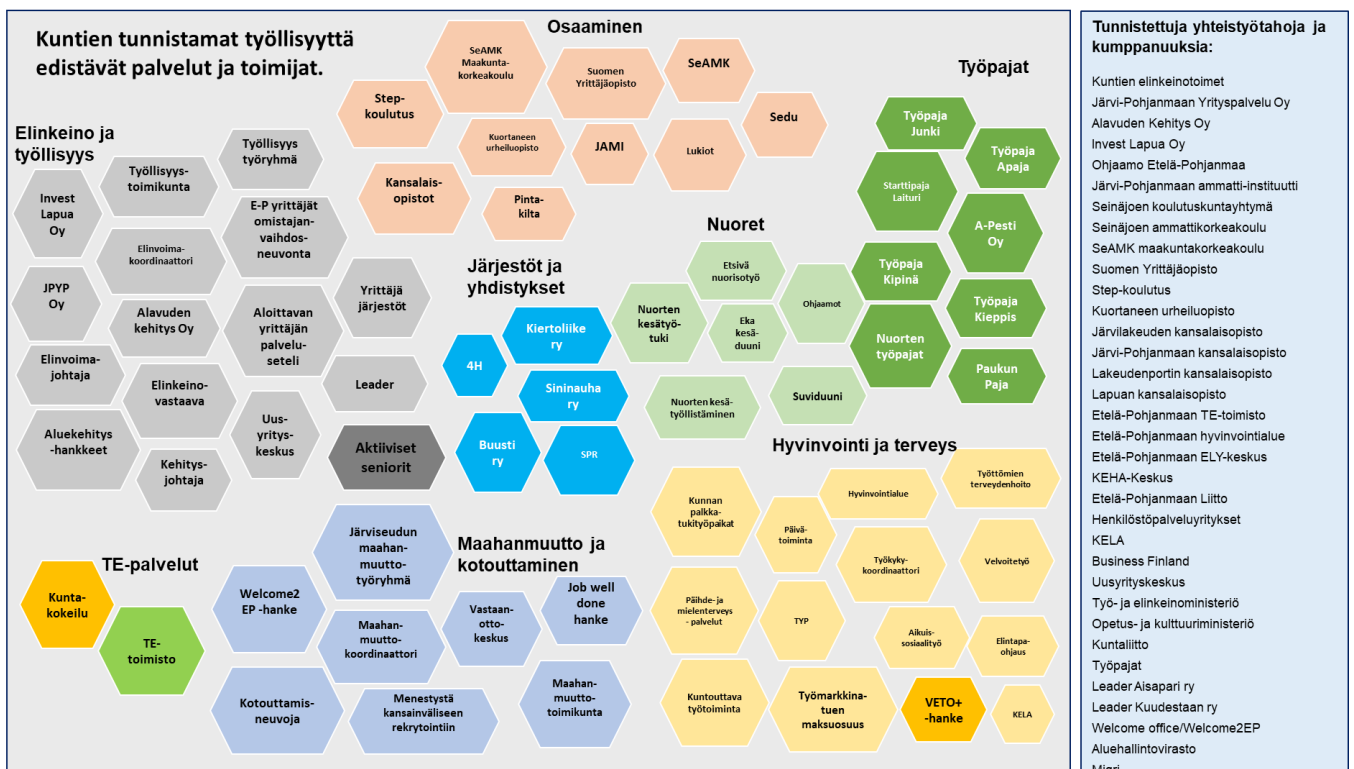
8 Alueellinen työllisyyden hoidon ekosysteemi

Valmistelutyön aluksi on alueen kunnissa toteutettu palvelukartoitus, jonka avulla on tunnistettu kuntien nykyisiä työllisyyden edistämiseen liittyviä toimintoja ja palveluita. Tällä kartoituksella on hahmotettu sitä, mitkä palvelut kunnissa koetaan työllisyyttä edistäviksi toiminnoiksi. Palvelukartoitus on auttanut kuntia hahmottamaan työllisyydenhoidon palvelukenttää ja muodostamaan kokonaiskuvaa siitä tilanteesta, josta työllisyysaluetta ja

palveluekosysteemiä lähdetään rakentamaan. Myös muista kuntien työllisyshoidon ja elinvoimapalveluiden tämänhetkisistä yhteistyötahoista ja kumppaneista on tehty koontia.

Kaikki tällä hetkellä olemassa olevat palvelut muodostavat palvelukokonaisuuden, jonka koordinoitua, palveluiden välisiä rajapintoja ja yhteistyötä tulee kehittää. Valtiolta kunnille siirtyvät lakisääteiset työvoimaviranomaisen tehtävät integroidaan osaksi tätä kokonaisuutta.

Palvelukartoituksessa kerätty tieto toimii ekosysteemin rakentamistyön pohjana (Kuva 8.). Yhteistyötä eri organisaatioiden ja toimijoiden välillä tehdään läpi työllisyysalueen valmisteluvaiheen. Ekosysteemin rakennustyö ja verkostojen kehittäminen jatkuvat osana työllisyysalueen toimintaa vuodesta 2025 eteenpäin. Suurempi kuva löytyy liitteestä 1.

Kuva 9. Palvelukartoituksessa tunnistetut kuntien työllisyyttä edistävät toimet ja yhteistyötahot.

Liite 1. Tunnistettuja palveluita ja toimijoita ekosysteemyön pohjaksi.

